

[Undervisningsministeren.]

sigt være dyrere; men første gang jeg havde ordet, gjorde jeg rede for mine synspunkter i den henseende. Jeg mener, at de mindre seminarier byder på mange fordele, som man meget vel kan stille op over for det, der kan siges til fordel for de noget større seminarier, men også på det område er jeg taknemlig for alle de gode råd, jeg har fået; de har bestyrket den opfattelse hos mig, at det vistnok vil være formålstjenligt, at vi forøger antallet af seminarier.

Man siger, at det er beklageligt, vi har taget fejl i vor bedømmelse af, hvad der er brug for af lærerkræfter, og det kan naturligvis også meget vel siges; jeg føler det slet ikke som rettet mod mig, det er noget, som vi for så vidt alle sammen har et medansvar for. Gennem mange år har spørgsmålet været drøftet af de forskellige ministre og af andre, der har overvejet skoleproblemerne. Men man må huske på, at vi har et skolevæsen, der i udpræget grad bygger på lokale afgørelser; de beslutninger, som træffes ude i kommunerne, er ganske afgørende for, hvor mange lærerkræfter der bliver brug for, og i hvilket tempo undervisningen sættes i gang; derfor er det aldeles umuligt at opstille ganske konkrete tal og sige, at i 1960, 1961 og 1962 skal der bruges så og så mange lærere; det kan ingen gøre. Vi var i 1956 nået til et punkt, hvor lærermangelen ikke øgedes, hvor der var nogen grund til at tro, at der med de mange flere elever, der kom på seminarierne, var en vis udsigt til, at lærermangelen i hvert fald ville være mindre, end den er nu. Hvis vi vil bevare de lokale afgørelser, kan der ikke opstilles noget bestemt om, hvor mange lærere der skal bruges i de kommende år.

Må jeg i den forbindelse gøre en bemærkning til det ærede medlem hr. K. B. Andersen, der mente, at vi havde behandlet de ukvalificerede lærere lidt overlegent. Jeg har nu ikke sagt noget nedsættende om de ukvalificerede lærere. Jeg deler nemlig ganske den opfattelse, at vi må være taknemlige for, at så mange, der ikke har den almindelige uddannelse, vil undervise, og jeg synes i og for sig, det er beundringsværdigt, at det mange steder går så forholdsvis godt, som det gør. Men man kan ikke til stadighed bygge på lærerkræfter, der ikke har en nogenlunde rimelig uddan-

nelse, dertil er grundlaget for usikkert; og trods al vor taknemlighed over for de lærere, som ikke har den almindelige uddannelse, er det, vi i fællesskab må stræbe imod dog at få lærere med den uddannelse, som er den almindelige for lærere i skolen i Danmark.

Jeg kan ikke erkende, at de ting, jeg har foreslået, ikke skulle have betydning til afhjælpning af lærermangelen. Jeg fik fra de ærede medlemmer hr. Hartling og hr. Jacob Pedersen stærke opfordringer til nu at handle, og det tiltaler mig egentlig, det passer meget godt med min natur, jeg ville også gerne træffe radikale beslutninger; men der er jo praktiske forhold, som må tages i betragtning. Jeg mener som sagt, at det, vi har foreslået med hensyn til timetalsnedsættelse, vil give mange ledige embeder; det tror jeg alle vil erkende. Jeg mener også, at det, vi har foreslået over for kommunerne — og som ikke er et påbud, men en henstilling — er fuldt forsvarligt; jeg henviser i så henseende til, hvad læseplansudvalget af rent skolemæssige grunde tilråder. Jeg mener, det vil give mange ledige embeder uden at skade nogen. Jeg mener også, det er fuldt forsvarligt at sige, at når nu manglerne er så store i visse dele af landet, i visse kommuner, må de byer, der ikke har mangel på lærerkræfter, vise et vist hensyn. Endvidere vil efter min mening den udvidede brug af seminarieeleverne til vikartjeneste betyde en del.

Men selv om jeg gerne vil gennemføre alle disse ting hurtigt og også har udsendt cirkulærer derom, må jeg jo forhandle med de mennesker, det gælder, ikke mindst med seminarierne, som har ansvaret for lærernes uddannelse, og det vil tage lidt tid. Men disse bestemmelser om seminarierne skal nok snart komme. Jeg er meget taknemlig for de mange gode råd, jeg har fået, også fra seminarierne; de har ikke altid været enslydende, det behøver de heller ikke at være, man kan jo lægge vægt på de synspunkter, man synes der er mest styrke i, og det var jo meget kraftige og stærke synspunkter, der blev gjort gældende af repræsentanten for seminarierne i dag, da han talte på egne vegne. I det hele taget var det måske lettere at få synspunkterne fra de forskellige organisationer og skoleformer frem, hvis man talte enkeltvis med